

OVIDIU

PRIMA

Revistă Literară Dobrogeană

APARE LUNAR

DIRECTOR, PETRU VULCAN

Redacția și Administrația: Str. DECEBAL, 5

ABONAMENTUL:

Un an în față	Lei 6	Un an străinătate	Lei 10
Jun. an	3	Jun. an	5

UN NUMAR 50 BANI

SUMARUL:

No. 10.

Victor Perlea, **Direcțiunea Revistei Ovidiu.**
 — Sahara (sonet), **Petru Vulcan.** — Mărul
 Evei (paradisiaca), **Petre Danilescu.** — Uh-
 land (poezii), trad. **Albert Dav.** — Ver-
 nica Miele, **M. A. Rennert.** — Tesaurul din
 Tanchard (roman de Stevenson) trad. de
Albert Dav. — Mărturisire (din franțuzește
 de **Albert Dav.** — Copil (nuvelă urmare și
 fine), **David, Bacău.** — Zapada (Alfred de
 Muset), trad. **Zavalide.** — În fața vieții (Maxim
 Görchi), **M. A. Renert.** — Cronică Științifică,
P. Vulcan. — Darea de seamă a comit. ve-
 teranilor. — * — Vestea bună pentru abo-
 nații noștri. — Direcțiunea. — Bibliografii. —
 Redacția. — Înștițări — * *

CONSTANȚA ☉☉☉☉
 TIPOGRAFIA „OVIDIU” 5.
 VURLIS, 1905 ☉☉☉☉

Colaboratorii Revistei „OVIDIU”

Florian I. Becescu, Rădulescu Niger, Dr. Al. Tălăşescu, Nuşi Tului, Dim. C. Zavalide, Albert Dav, Dem. Teleor, G. Murnu, G. Tutoveanu, I. Duscian, Căpitan Popovici (Războeni), Dionisie Stoica, Opran Potârcă, D-na Nuşy P. Vulcan, D-na Ecaterina Dimonie, Leontin Iliescu, F. David Bacău, Iulian Siniol, M. A. Rennert, Const. Cihan, Const. G. Brădăţeanu, Al. Răulescu, Dem. D. Stoenescu, N. Baţaria, P. Daniilescu, Ion Constantinescu, I. Ghiţun, Cruţu Delasălişte, Şt. Tuţescu, Popescu-Turnu, V. Diamandi, Popescu-Dolj.

O surpriză pentru cetitorii noştri

No. 10 şi 11 unite de sărbători vom face să apară ilustrate cu numeroase planşe executate anume pentru Ovidiu între cari remarcăm:

1) *O grupă de femei din munţii Pindului jelinđ şi bocindu-se la capul mult regretaţilor Sterie Popa, Toli Papa şi C. Puliareu, masacraţi de bandele greceşti în Avdela la 23 Iulie 1905.*

2) *Tipuri de românce fărşeroate.*

3) *Tipuri de fărşeroţi inarmaţi.*

*
**

În editura revistei Ovidiu va apare în luna D-riei *Albumul naţional al Dobrogei* destinat expoziţiei naţionale române dela 1906.

Acest album va cuprinde figuri însemnate din Dobrogea, tipuri şi scene mişcătoare din Macedonia, toate planşele vor fi prevăzute cu notiţe biografice şi cu explicaţiuni relative.

Preţul acestui album care are ca scop principal însufleţirea patriotismului, va costa în piaţă 3 lei.

Pentru abonaţi care ne vor înainta costul din vreme înlesnindu-ne cu modul acesta opera, numai lei 2.

Aviz dar tuturor abonaţilor noştri să nu peardă din vedere această ocazie.

Dirrecţiunea Revistei „OVIDIU”

BIBLIOGRAFII

A apărut: „*Munca Literară şi Ştiinţifică*” No. 10, cu următorul sumar: Biografia lui Henri Baillon (Botanist francez), de C. Rădulescu; Vorbe înţelepte; Jurnal de Bord: De pe Dunăre în Meuza, Brăilă, pe Dunăre, Sulina, de C. Tonegario; Cugetare; Revizorul (Comedie în 5 acte complete) de Nicolae V. Gogol traducere de Simeon N. Morozov; Dor de ţară (Fragment din piesa „Şoimul din Carpaţi”). — Din vremuri — Schiţă. — Părinţilor mei (Poesii) de C. Dimitriu; Aerostatica în timpurile moderne de C. Rădulescu;

Flora Judeţului Vâlcea (şi câte-va plante noi descoperite la Nisipi); Parfumurile şi Industria Parfumeriei în secolul în care trăim; Industria Parfumurilor artificiale; Răzbunarea arabului (Nuvelă trad. de Alfred Strauss); Sacrificiul Lizzie (Nuvelă tradusă de Sylva); Prietenele (nuvelă) Petru din Bănat; Sfârşitul Fatal (Nuvelă) Z. Henry; Flaşnetarul (Nuvelă) C. D.; Hanul şi fiul său (Nuvelă de Maxim Gorky trad. de M. Rennert); Decepţie (Nuvelă) trad. de Sylva; Paricidul (Nuvelă) de Guy de Maupassant; Planuri contrariate (Nuvelă tradusă de Frida); Idei şi Gândiri de Mihail Eminescu; O pagină de Amor (Roman celebru) de E. Zola; Ilustraţiuni: E. Costinescu, — N. Albu, — A. Lambrior.

OVIDIU

PRIMA REVISTA LITERARA DOBROGEANA

DIRECTOR FONDATOR: PETRU VULCAN

† VICTOR PERLEA

VICTOR PERLEA

În floarea tinereții, atunci când Victor Perlea putea fi de mare folos patriei și societății, e smuls fără de veste din mijlocul a lor sei și al nostru cari l'am cu-

noscut și iubit. În luna Iulie a. c. vestea morții sale ne infiorase și în No. 5 al revistei *Ovidiu*, ce se găsea sub presă, am anunțat pricinilor moartea prea matură a lui Victor.

Era o inteligență superioară, un om cu o cultură distinsă, poseda diploma acade-

miei comerciale din Anvers dar Victor Perlea mai era și un artist în muzică, un prietin sincer, un bine făcător rar al semenilor sei.

Locuitorii Ogradei cum și cei din satele vecine de pe vastul seu domeniu din județul Ialomița nu vor putea uita nici odată această figură distinsă.

Clopotnița bisericii din Ograda fiind în construcție, Perlea, cu ale cărui fonduri se zidise sfântul locaș, privind cum se înalță trufașă clopotnița suspinând se pronunță în fața sătenilor: *mi se pare că cu mine va face început.*

Era o primă presimțire care-l făcea să simtă apropierea sfârșitului.

Energie și de o activitate rară nu-l puteai vedea perzându-și vremea cu nimicurile vieții.

Victor Perlea e cu drept cuvânt privit de lumea care l'a cunoscut ca un model de cinste și virtute.

Norocos pe de o parte, muncitor în adevăratul sens al cuvântului pe de alta parte, în scurtă-i trecere pe această vale a plângerilor a ajuns să și creeze o situațiune splendidă și cu modul acesta să devină folositor societății întregi.

Noi amicii sei nu eram obișnuiți să vedem pe Victor petrecând sau eșind din sfera preocupărilor sale.

Iată de ce, cu 3 zile înainte de a închide ochi pentru vecie, am fost surprinși văzând pe Victor Perlea că ne invită la o petrecere tocmai în toiu muncii.

I-am satisfăcut plăcerea. Petreceam cu el pentru cea din urma oară fără să ne dăm seamă de asta.

Era dispus, zicea că-i e sete de viață și de o veselie comunicativă.

În urma acestei petreceri s'a simțit rău.

Medicul chemat în grabă, greșește diagnoza și în câte-va oare, pe când baccilul anghinei luă proporții și făcea revagii în regiunea plămânilor, medicul trata pe bolnav din punct de vedere al altei boli. Târziu Medicul bănuind că a greșit diagnosa, a emis părerea ca să plece imediat la București în consult medical.

Prin urmare, se telegrafiază la trei somități medicale că la orele 11 precis să se prezinte la Hotel Splendid.

La ora fixată prin telegramă medici avizați se găseau în camera lui Victor Perlea care simțea el însuși cum că sfârșitul nu e departe.

Si se ruga sârmanul de medici să-i prelungească agonia cu vre-o oră două până la sosirea scumpei sale soții Margareta care se găsea la Brașov. Medicii văzând că a sosit prea târziu la consult, i-au recomandat curaj și liniște apoi l'au părăsit ca ne mai putând să-i dea nici un ajutor medical.

Se chinuise, se luptase bietul om cu moartea și a biruit-o negreșit, până în momentele când auzi suind vijelios pa treptele hotelului o ființă cu disperare în suflet și un țipăt care încremeni pe însuși muribundul.

Când ființa aceea își făcu aparițiunea pe pragul ușei camerei sale, el murmură spazmodic: „*Ah Margareta, vezi de copiii noștri!*”

Si atâta a fost de ajuns spre a putea adormi de veci.

Așa s'a stins nefericitul nostru amic pe care nu-l vom putea uita nici-odată, iar aceste rânduri i le închinam în semn de prinos al iubirei nestinse ce i vom păstra.

Dirrecțiunea Rev. OVIDIU

SAHARA

(SONET)

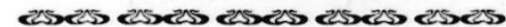
*În depărtari se perde o caravană 'n cale
De Tuaregi și Mauri, prin stepele pustii;
Sunt arși, pârliți de soare și triști pașeze a gale
Alături de cămile, s'ajungă 'n port-Said.*

*În drumul tor sunt urme de fugărite feare,
Ce stau ascunse 'n scorburi, răgind îngrozitor;
Simțind de mai 'nainte a timpului schimbare,
Că uraganul sudic va isbucni din nor.*

*Un vuet lung se-aude și-o negură se 'ntinde;
Munți de nisip ca fulgii din loc sunt strămutați;
Pe căi rămân perdate cămilele murinde.*

*Zadarnic Tuaregii și Maurii, scăpare
Mai cată, sub nisipuri rămân inmormântați;
În scorburi de se 'ndreaptă sunt sfășiați de feare...*

PETRU VULCAN

MARUL EVEI

(MUSA PARADISIACA)

Mulți din oameni o cred dispărută planta, ce avu o înrăurire atât de funestă asupra soartei oamenilor. Cu toate astea, mărul din Raiu, din care într-o vreme, — fruntea veacurilor — mâncă Eva, călcând prin aceasta porunca Creatorului, crește destul de bine și azi, fără ca să mai poată face reu omului. Dar în privința adevăratului măr al Evei, care și-a întunecat memoria și recunoștința noastră, s'a născut multe discuțiuni dacă nu chiar confuziuni.

Lumea de azi, bine înțeles profanii întâi, apoi artiștii și preoții creștini au fost deopotrivă înșelați. Ei văzând icoane în care mărul figurează în chip simbolic, au crezut, că e vorba tocmai de mărul ce crește și rodește azi în grădinele noastre. De aci, mulți pictori, au făcut icoane cu șerpi, ce țiu mere în gură, ca semn al păcatului, de care s'au făcut capabili odată oamenii ¹⁾ Eroarea este într'adevăr însemnată, de îndată ce știm, că mărul de azi, pomul obicinuit, al cărui fruct cuprinde mult fosfor, fiind apreciat în destul de oameni, este un arbore lemnos, chiar mare; pe câtă vreme, mărul din care a mâncat Eva e o plantă erbacee, ale cărei frunze în comparație cu ale mărului nostru, ajung la dimensiuni mari.

Planta aceasta după numele familiei din care face parte, se numește *Musa*.

¹⁾ Tatăl Sfântului Sava, mergând să-și facă serviciul militar în Egipt, își încredință Copilul rudelor ca să-l crească. Aceștia îl despuiară de avere. Sf. Sava intră în monastire. Lucrând într-o zi, în grădina, a pofțit un măr. Dar încă nu era vremea muncării. Mărul l-a fost rupt, ce e drept, dar stăpânindu-se îl aruncă de la sine, ca să nu cadă în nesupunere. În aceeași vreme, puse vot, că nu va mânca măr nici odată în viața sa, căci el văzu ideea ajungerii la păcat.

Ea e de patru feluri, are patru specii însemnate, care se deosebesc ușor una de alta. Cea d'întâi e *Musa sapientum*, care dă fructe gustoase de forma pereilor pădurețe, seamănă mult cu lămăiele și sunt de culoare galbenă ca aurul. Sunt cunoscute în comerț sub numele de *smochine banane*.

A doua e *Musa Textilis*. Aceasta e specia, care se deosebește mai mult de surorile ei, de oare-ce crește departe, tocmai în insulele Filipine. Fructul e neînsemnat față de firul ei pufernis, ce se extrage din frunzele sale, mult asemănătoare cu ale porumbului numai, că sunt mai mari și mai lucioase. Cine a văzut Cânepa de Manila, ce ne vine în comerț, să fie bine încredințat, că firele ei nu sunt, de cât fire de musă.

A treia specie e *Musa ensete*, pe care o cultivă azi mai toți grădinarii florari, fiind foarte ușor de recunoscut, căci are cele mai mari și mai late frunze din plantele toate, ale ori-cării grădini. În Abisinia, patria ei, frunzele-i ajung la lungime de 2 metri; la noi e mai mică, deși tot frumoasă. Călătorii spun că această plantă, hrănește cu trunchiul și rădăcina ei, populația indigenă din Abisinia și Somal. La noi nu face aproape nici flori. Să ne mulțămim dar numai cu frunzișul ei maestos.

Cea de a patra, e tocmai specia din care după afirmația celor mai mulți botaniști, a mâncat Eva. Linné i-a dat numele de *Musa paradisiaca*, fiind cunoscută mai mult sub numele de *Bananierul Comun*. Banana e dar fructul acestei muze despre care se spune, că era foarte abondentă în raiul pământese, pe timpul strămoșului Adam. Până la Potop, chiar se numia „*Smochinul lui Adam*”, pentru că primul om își făcu un vestmânt, complect din frunzele sale, după ce primele îndigestiuni

ale merelor îi relevă primele noțiuni de pudoare¹⁾“

Cunoaștem toți felul cum diavolul vâra pe Eva în păcat, care în urmă atrase și pe bărbat.

În loc dar, de a istorisi, cum spune biblia basmul păcatului etern poate, cunoscut și de copii din școale, e mai bine a spune câte-va cuvinte mai mult despre această importantă plantă.

Musa paradisiaca face flori galbene grupate în panicul. cu 5 stamine. Florile atârnă de nervura principală a foilor. Fructele sunt cărnoase și înșirate ca la strugure pe ciorchine. În comparație cu cele-lalte surori, ea este cea mai frumoasă din muze. Din punct de vedere economic o întrece Musa sapientum, de oare-ce aceasta, are fructe mai multe și mai dulci, primind chiar numele de smochine, spre deosebire de bananele Comune, pe care le procură muza raiului.

După ea vine muza *textilis*, care dă firul de țesut destul de scump în comerț.

De la confuziunile întâmplare în decursul vremii, Mărul care ne dă merele cele bune după piață, a fost botezat rău de Latini, căci *malo, malum, malus*, în limba latină au înțeles „din rău mai rău“²⁾

De alt-lel, toate muzele sub numirea comună de bananieri, pe lângă frumusețe sunt plante care dau venituri frumoase în țările pe unde cresc.

„Un bananier dă până la 60 fructe și sunt principalul aliment al Indienilor din America; prin ferbele iau un gust de unt prospăt îndulcit. Nu numai fructele sunt bune de mâncare dar și măduva trunchiurilor tinere conțin o mare cantitate de feculă, utilizată tot ca aliment.

Bananele se pot conserva uscându-le la soare ca pe smochine; în astă stare sunt prea dulci și se conservă mult timp fără alterațiune.

Se poate prepara asemenea din aceste fructe o liquare fermentată, un fel de vin foarte util în țările tropicale¹⁾“

„Singur bananierul dă omului cu ce să se hrănească, unde să locuiască, apoi chiar mobilierul, vestmintele și până și coșciugul, în cât privește valoarea lui terapeutică, trebuie să mărturisim, că ea nu este mare. Un farmacist din insula Guadelupa anume Sherminier, spune că seva acestui vegetal conține o soluțiune de acid galic și că ea s'ar întrebuința ca astrigent.“

Cu fructul bananierului a cărui valoare este în primul rând alimentară, se fabrică un liquor alcolic numit banana. Fructul bananierului este preconizat în orient la afecțiunile căilor urinare în contra frigurilor acute și contra boalelor de pept.²⁾“

După cum vedem, Musa sau Bananierul este una din cele mai folosite plante după glob, căci puține din ele, dacă nu nici-una n'are atâtea calități casnice și alimentare; fiind folosită deopotrivă ca plantă ațoasă, ca pom bogat și ca plantă aleasă de ornament. Strămoașa Eva, femee de altfel cu vedere ageră, a știut dar ce era scump și gustos în grădina frumoasă a Paradisului.

PETRE DANILESCU

¹⁾ Vezi revista „Amicul progresului Român” No. 1-2 pag. 10 anul 1897.

²⁾ Numele botanic al mărului e: *Pyrus malus*.

¹⁾ După D. Ananescu — Curs de botanic tom IV pag. 221 București 1875.

²⁾ Din revista „Amicul progresului român” No. 2 Ianuarie 1897.

(L'ÉPIQUE)

CREDINȚA DE PRIMĂVARĂ
(DIN FRÜHLINGSLIEDER)

*Zefirul dulce s'a trezit
Și murmură neconținut
Și tot creiază neîncetat.
O aer cald, o cântec sfânt!
O inimă, mai ia-ți avânt,
Căci totul, totul s'a schimbat.*

*Câmpia este mai frumoasă,
Natura-i mai armonioasă
De dor e omul însetat.
A înflorit în vale crinul.
Mai lasă inimă suspinul
Căci totul, totul s'a schimbat.*

LAUDA PRIMĂVERII

*Câmpul verde, vioarele,
Cor de grauri și de mierle
Ploi de soare, aer cald,
Când pe toate le rostesc,
Ce cuvinte îmi trebuiesc
Primăvară, să-ți fiu sclav?*

Călugărul și Păstorul

Călugărul: *De ce te închizi în jale adâncă?
O, spune blând păstor!
Și inima mea e rănită
Și tu m'atrăgi cu dor!*

Păstorul: *Mă mai întrebi? Dar ia privește
La valea prinsă în dolii
Și în pădure și în câmpii
S'a întins galben lînfolii.*

Călugărul: *Nu mai jeli! Doar ce te doare
E vis și va pieri.
Ca mână o inverzi pădurea
Și câmpul o înflori.*

*Naintea crucii ingenunchiat
Mă vezi în iarba rece;
Dar vai! Nu înfloare nici odat'
Icoana ce se trece.*

Albert. Dav.

VERONICA MICLE

Încet, încet au trecut 17 ani de la moartea acestei poete, care ori-cât s-ar cauta să se nege, a avut o influență așa de mare asupra marelui nostru poet Mihail Eminescu.

Încet încet timpul acest copil s'globiu alintat de noi a trecut și trece, ducând cu sine uitarea, uitarea după cum spune Lamartine cel mai mare rău.

Așa e firea noastră; uităm oamenii noștri mari, uităm scriitorii mari, îi disprețuim când sunt în viață, iar după ce groapa a închis pentru „Aeternitas“ pe cei ce au fost, cei rămași în urmă o lasă pradă neconșutului.

Idila între Veronica Micle și Mihail Eminescu o putem asemăna cu Idila lui Alfred de Musset și George Sand — Aurora Daupin. — Ca și Sand, Veronica a iubit mult pe Eminescu, și nu l-a parăsit în nici unul din momentele grele ale vieții sale atât de sbuciumată, ca și Sand l-a iubit chiar atunci când „Eminescu“ o lăsa uitării din cauza ocupațiilor sale prea aride — ocupațiilor care l-au mînat repede spre mormânt.

Eminescu ca și Alfred Musset acest „Rolla“ al secolului XIX, a iubit-o, a iubit-o atât de mult în cât se exprima¹⁾ „nu voi să-ți spun, dar tu nu știi, nici nu poți să știi cât te-am iubit, cât te iubesc. Atât de mult în cât mai lesne, a-și înțelege o lume fără soare, de cât pe tine să nu te iubesc“.

Veronica s'a născut la Nasaud, patria lui Coșbuc în anul 1853, de mică la vîrstă de

¹⁾ Vezi „Iubire — Durere de Nic. V. Baboianu București Ed. A. Niteanu.

doi ani, a fost adusă la Iași unde îi se dete o cultură și o instrucție aleasă.

La etatea de 16 ani, etate când alte fete învață încă carte, Veronica a fost dusă la Altar de Ștefan Micle, profesor de științele fizice la Universitatea din Iași.

Pe acele timpuri apărea aice revista „Convorbiri literare“, organul societății academice „Junimea“. Eminescu ca membru al „Junimei“ își publicase o parte din versuri în această revistă. De aici Veronica a aflat aspirațiunile sale poetice la care ea n-a putut rămănea nepăsătoare.

Nu-i locul aici să vorbim despre atacurile ce s-au îndreptat în contra Veronicăi, atacuri exploatare de mulți inamici de ai lui Eminescu.

Cititorul care va voi să le cunoscă, să citească studiul nostru apărut în revista „Mihai Eminescu“¹⁾ E vorba despre iubirea Veronicăi, s-a zis de unii ca această noua George Sand pentru noi — n'ar fi iubit pe Eminescu și iarăși s-a zis că Eminescu iubise o doamnă „pe lângă plopi fără soț“ care fermecase odinioară pe nefericitul poet Nicolae Nicolescu.

Veronica Micle femeie de o cultură superioară, ea însași poetă de talent nu poate fi luată de ușuratică, din contra Veronica a fost în viața credincioasă dragostei ei, sfântă i-a fost lui Eminescu în viață, sfântă s-a stins de dorul lui doua luni după moartea „Eminului“ ei.

În volumul de versuri tipărit pare ni se la 1888, dăm de o mulțime de versuri dedicate lui X, X care nui alt cineva de cât Eminescu, cităm :

Geniu tu planeaza în lume
Lasa-mă în prada sorții
Și numai din depărtare
Când și când să te privesc
Martora marirei tale
Să fiu până în pragu morții
Și ca pe o minune a tainii
Să te ador, să te slavesc

¹⁾ Vezi „M. A. Renert Iubire — Durere“ în revista „Eminescu“ Botașani No. 2, 3, 4.

sau „La un potret“

Și te iubesc ca și atunci
Cu tot avântu închipuirii
Și cu acea simțire dulce
Ce-o da trecutu amintirei.

Eminescu a fost dus de amicii lui la Berlin, să urmeze filosofia. Toți credeau că Veronica în „Valurile Vieții“ îl va uita pe dânsul, poet, căci se luăm după dictoriul francez „*plaisirs d'amours dure un moment*“ Dar s'au înșelat, Veronica ofta mereu după dânsul, depărtarea o făcea să-l iubească mai mult. Poeta credea că de acum e dus pentru tot-deauna de la dânsa; în jalea ei adâncă ne având alți amici se adresa lunei:

În zadar privesc la lună
Și în jalea mea adâncă
Tot suspin gândind la el.
El s-a dus, luna se duce,
Au apus după muncel
Au apus și a lui iubire
S-a sfârșit a ei menire
Viața mea de a lumina;
Dar pe cer au rămas stele
Mie, lacrimile mele
Ce pe o lume le oiu varsa.

Scrisoarea ce o dăm la vale, ne dă cred o dovadă destul de puternică de iubirea ce Veronica, a hranit-o fața de Mihaiu Eminescu, Ce fraseologie perfectă, câtă sinceritate și duioșie în stilul ei,

Scrisoarea e datată din 1882, 5 Februarie și cuprinsul ei este următorul:

„M-am trezit azi așa de bine dispusă și M-am gândit la tine și am zis, ce o fi făcând acum Miticul meu, oare el cugetă la mine sau la vre-un articol fulgerător sau la vre-o sirenă!..“

Bebé, tu știi că eu sunt nebună, dar știi și aceea că te iubesc ca o nebună, și e o nebunie atât de dulce și atât de scumpă sufletească, că doare ca nici o dată să nu scap de ea.

Miticule, durerea care mi-a dat-o indiferența ta mi-i scumpă și dragă, fiind că mi-ai dat-o tu, tu singur pe care te pot iubi, și de sigur că voiu iubi.

„Tu est le seul être que j'ai trouvé digne d'un amour aussi profond que le mien! Și dacă nu ași avea de cât avântul dureroasei mele iubiri, ași avea destul titlu ca să nu mă mai uiți.

„Tu te vei convinge că din mii de ființe, abea una poate iubi cum te iubesc eu pe tine, și dacă m'ai ucide, te ași iubi și în minutele agoniei „*Mimi, je t'aime sans, but et sans condition, je t'aime pour t'aimer*”³⁾

Eminescu o adora așa cum un suflet cult și o inimă sinceră ca a sa, putea să prețuiască o gândire aleasă ca a Veronicăi.

În o scrisoare datată din 1881 el spune:

„Văzându-te, am știut că tu ești singura ființă în lume, care în mod fatal fără să vreau eu, fie ca eu să voesc, are să determine întreaga mea viață.”

Analisând prima scrisoare vedem cât de adâncă e iubirea Veronicăi. Filosofia veacului XIX în femeile cu pesimistul Arthur de Schopenhauere tună în contra femeii, după dânsu amorul nu e alt ce va de cât contactul a două epiderme și rar există femeii sincere în dragoste. Dacă ar citi aceste scrisori, s'ar convinge cât de ușori au fost dând acest epitet lui Hyperion!

Ultima frază dovedește că iubirea Veronicăi, a fost o iubire ideală, „dacă m-ai ucide, te-ași iubi în minutele agoniei”.

Ce cugetare profundă, câtă duiosie în aceste vorbe!

Scrisorile contrastează adânc cu starea sufletească, micile aluziuni la adresa răutății lui Eminescu își au rostul lor. Mulți preținși amici de a lui Eminescu, căutau să-l depărteze de această poetă, dar totuși nu puteau să reușească în opera lor.

Veronica chiar atunci când vedea că Eminul ei e cam rece, îl iubeste mai mult zicându-i „*Tu est le seul être que, j'ai trouvé digne d'un amour aussi profond que le mien*”.

Eminescu la rândul lui o adora în versurile ce făceau deliciul Junimei și în po-

ezia cea mai frumoasă din volumu „*Venera și Madona*” a fost inspirat de Veronica.

Afirmația poetului cum că „dânsa are să-i determine întreaga viață” e un adevăr.

„Poesiile postume” ce de curând au apărut în editura „*Minerva*” cuprind o mulțime de versuri ce ușor pot fi recunoscute ca fiind adresate ei.

Dar atunci în fața lumii — atât a societății leșene unde amândoi erau foarte bine conușuți cât și a celei Bucureștene unde Eminescu ocupa un loc de frunte în ziaristică, nu se vedea cu ochi buni această iubire.

Și lumea a împedecat un moment dragostea, s-a sdruncinat o clipă inima atât de iubitoare a Veronicăi pentru ca mai apoi amorul lor să revie cu mai multă pasiune.

Și Veronica s'a stins cu amorul pe buze la o vârstă relativ tânără, avea abia 34 de ani — părăsind această lume plină de patimi și dureri, ducându-se spre Nirvana, idealul poetului ei.

A. A. Renert

ROBERT LOUIS STEVENSON

TEZAUURUL DIN FRANCFORD¹⁾

CAPITOLUL I

Lângă Saltimbacul muribund

Trimiseseră după doctorul din Bourron înainte de șase. Pe la opt veniră câțiva săteni pentru reprezentație și li se spuse cum steteau lucrurile. Li se părea un lux pentru Saltimbac să se îmbolnăvească ca toți oamenii.

Pe la zece, madame Tentailon fu grozav de alarmată și trimise după doctorul Desprez din josul străzii.

¹⁾ Cu Nr. acesta începem a publica una din cele mai deseamă lucrări ale lui Robert Louis Stevenson.

Distinsa noastră colaboratoare D-șoara A. S. e o cunoscatore profundă a limbii engleze. Pe lângă această D-șoara A. S. e un talent puternic care se pricepe să redea întocmai farmecul originalului.

Creдем că aducem imense servicii literaturii noastre îmbogățind-o cu lucrările de seamă ale măștrilor străini.

³⁾ Vezi Baboianu pag. 50.

Când sosi trimisul, doctorul lucra la manuscrisul său, într'un colț din mica sufragerie și soția sa adormise lângă foc în cealaltă odaie.

„Șaprist!” zise doctorul; „Trebuia să mă fi chemat mai dinainte. Puteam să mă grăbesc.” Și porni în urma trimisului așa cum se găsea, în papuci și în scufie.

Hanul nu era departe nici la treizeci de pași, dar nu se opriră acolo. Intrară printr'o ușe și eșiră în curte printr'o altă; apucară pe scară de lângă grajd spre podul unde zăcea Saltimbacul.

Dacă doctorul Desprez ar fi avut de trăit o mie de ani, n'ar fi uitat niciodată clipa sosirii lui în acea încăpere; nu numai scena era pitorească, dar momentul acela constituia un eviniment în viața lui. Nu știu cum, dar noi socotim viața noastră, începând de la prima intrare tristă în lume, ca de la prima umilire; căci nici un actor nu se poate urca descurajat pe scenă.

Fără să ne ducem prea departe în urmă — cea ce ar părea prea curios — sunt destule întâmplări mișcătoare și care decid în viața tuturor, cea ce face un eviniment tot așa de însemnat ca și nașterea.

Așa, de pildă, doctorul Desprez, om trecut de patruzeci de ani care — cum am zice — detese faliment în viață, și mai era și însurat pe deasupra, se văzu luând parte la un mare eveniment când pași peste pragul podului deasupra grajdului lui Tentaillon.

Era o odaie mare, luminată numai de o lumânare pusă jos pe scânduri.

Saltimbacul zăcea întins pe un pat de paie: un om mare cu nasul roșu umflat de băutura. Madame Tentaillon stetea lângă el, punându-i la picioare cataplasme de muștar și pe un scaun alături, stetea cu picioarele atârinate, un băețel de vre-o doi-sprezece ani.

În afară de umbre, ei trei erau singurii locuitori ai camerei. Dar umbrele înșile le erau tovarăși; mărimea odăii le exagera în proporții gigantice și, dela lumânarea de pe scânduri, lumina pornea spre pereți, proiectând chipuri schimonisite. Profilul bolnavu-

lui era transformat pe perete într'o caricatură și ce straniu era să-i vezi nasul scurtându-se și lungindu-se după jocul flacării. Cât despre Madame Tentaillon, umbra ei era o cocoșe mare, din când în când cu câte o jumătate de cap. Picioarele scaunului se lungiau ca niște picioaroange și băiatul ședea atârnat deasupra lor ca un noruleț într'un colț al tavanului.

Dintre toți, băiatul își câștigă simpatia doctorului. Avea capul mare și boltit, fruntea și mâinile unui muzicant și doi ochii vii și mișcători. Nu numai că ochii aceștia erau mari sau fieși sau blânzi și întunecați în același timp; dar aveau o privire care fascină pe doctor și el se simțea stângaci. Era sigur că mai văzuse înainte această privire, și totuși, nu-și putea aminti când și unde. I-era ca și cum băiatul ăsta, care-i era cu totul străin, avea ochii unui prieten sau ai unui dușman vechiu. Și băiatul nu-i da pace, cu totul indiferent, în aparență, la cele ce se petreceau, or — mai bine — adâncit într'o ideală contemplațiune, cu mâinile în sân și lovind ușor cu picioarele stîngălia scaunului, ochii lui urmăreau pretutindeni pe doctor, cu o privire fixă plină de grijă. Desprez n'ar fi putut spune dacă el fascina pe copil sau dacă copilul îl fascina pe el.

Ca să se smulgă de la privirea aceasta, el începu să se ocupe de bolnav: puse întrebări, pipăi pulsul, glumi puțin, se infierbântă puțin; și totuși, ori unde-și arunca privirea, întâlnea ochii întunecați, așteptând pe ai lui cu aceeași privire fixă, melancolică și întrebătoare.

În sfârșit, doctorul tresări de odată: își amintea acum privirea. Cu toate că stetea drept ca un țărșuș, ochii băiatului jucau necentenit; el nu era urât și totuși, părea că un monstru te privea de sub sprâncenele lui. Doctorul respiră lung; era mulțumit că găsisse o teorie (căci îi plăceau teoriile) și că-și putea explica interesul ce-i inspiră băiatul.

Drept aceea zorea pe bolnav cu o grabă neobicinuită și — cum sta încă pe un ge-

nunchiu, — se întoarce puțin și privi cu drag la băiat. El nu se turbură câtuși de puțin ci privea cu blândețe la doctor.

„E tatăl tău?” întrebă Desprez.

„O, nu!” răspuse băiatul, „stăpânul meu!”

„Ți-e milă de el?” continuă doctorul.

Nu Domnule!” zise băiatul.

Madame Tentallion și doctorul schimbă o privire semnificativă.

„E rău băiete”, încheie acesta puțin cam aspru. „Fie-căruiă trebuie să-i fie milă de un murind, sau să-și ascundă sentimentele; vezi, stăpânul tau moare acum. Dacă, eu aș prinde o pasăre furându-mi cireșele, aș simți o părere de rău, văzând-o zburând peste o clipă, apucând către pădure și dispărând. Cu atât mai mult o ființă ca aceasta, atât de puternică, atât de deșteaptă și înzestrată cu atâtea calități! Când mă gândesc că — peste câte-va ceasuri — vorba va amuți, răsuflarea va înceta și umbra lui chiar va dispărea de pe perete, eu, care nu l-am mai văzut nici-odată, doamna care nu-l cunoaște decât ca oaspe, ne simțim oarecum înduioșați.”

Băiatul tăcu puțin și părea că se gândește.

„Nu l-ați cunoscut,” răspuse însfârșit.

„Era un om rău.”

„E un mic păgân,” zise femeea. „În privința asta, toți sunt la fel saltimbacii iștia, șarlătani, artiști, și cum le mai zice: n'au inimă.”

Cu sprâncenele încruntate, doctorul continua să examineze pe micul păgân.

„Cum te cheamă” îl întrebă el.

„Jean Morie”, zise flăcăul.

Desprez se repezi la el cu una din acele izbucniri nervoase care-l caracterizau, și începuse să-i examineze capul dintr'un punct de vedere etnologic.

„Celtic, celtic!” zise.

„Celtic!” strigă Madame Tentallion, care probabil confundase cuvântul cu „hidrocefal!” „Bietul flăcău! E periculos?” „Depinde”, răspuse doctorul rânjind. Apoi, adresându-se din nou băiatului: „Și ce făceai ca să-ți câștigi pâinea, Jean Marie” întrebă el.

„Tumbe”, fu răspunsul.

„Așa, tumbe?” repetă Desprez.

„Probabil că e lucru sănătos. Presupun, Madame Tentallion, că tumbele sunt un mijloc sănătos de traiu. Și tot-d'auna ai făcut numai tumbe?”

„Înainte de a învăța asta, furam” răspuse Jean Marie cu gravitate.

„Pe cinesta mea!” strigă doctorul. „Ești un omuleț drăgălași, pentru vârsta ta.

Doamnă, când o veni *confratele* meu din Bourron, ai să-i comunicii opinia mea. Eu las totul pe mâna lui; dar desigur, la primul simptom alarmant, nu te sfii să mă chemi. Nu mai sunt doctor, slavă Domnului; dar am fost odată. Noapte bună doamnă, Somn bun, Jean Marie.”

(Va urma)

ALBERT DAV.

MARTURISIRE

(Traducere din Franțuzește)

La ce aș mai căuta să ascund? Doar bine simt că
[te iubesc,
Și pentru ce m'aș tot trudi eu singură să m'amăgesc?
De ce mi-aș repeta mereu că nu poate să fie așa.
Când, dornică, la tot momentul, mi-o tot șoptește
[inimă?
Cum, ast instinct așa naiv, al ființei ce-i virgina încă,
Ast sentiment atât de vag, învaluit în umbra adănea,
Și inima înfrigurată și simțurile turburate,
Suspinele înabușite și dorurile înviorate,
Această reverie dulce și piină de melancolie
Ce învaluește ca într'o panză de fascinanta poezie
leoana scumpa ce mă încântă și turbura a mea
[simțire,
Ce este oare, Doamne sfinte? Ce este, dacă nu-i
iubire?
De nu i iubire, spune Inger cu chip de gingașe
[picioara
De ce ființă ta mă atrage și simțurile-mi înfloară?
Și când privirea ta curată se odihnește asupra mea,
De ce simt inima că-mi bate și mă roșesc în fața ta?
O, dacă inima argăsi o voce ca să-ți poată spune,
Cât suferă ca să-și ascundă durerea care o rapune,
Deci, vr'odată, la picioare-ți umilele-mi marturisiri
Putea vor să-ți destăinuiască secretul jalmicii iubiri,
De milă de ai surăde barem la-ruga mea de jale
[plină,
De ai asvării chiar în țărână palida-mi frunte așa
[senină,
De m'ai zdrobi, fără cruțare, sub greul tău adăne
[dispreț,
Aș fi atât de fericită pe un așa de mare preț!
Aș fi îndrăznit să rup tăcerea și fără ca să-ți cer
[ceva,
Ți mărturiseam că „te iubesc”, vai mie fără a [spera.

Albert Dav.

COPIL¹⁾

Ea nu mai vine, nu mai vine!...

EMINESCU

— Era precisă ca un ceasornic — relua prietenul meu — în toate zilele, exact la aceeași oră pe 'nserat, venea, în aceleași baine, cu aceeași pălărioară ce-o prindea de minune, cu aceeași umbrelă și cu o carte. Cetea, sarea și rupea, și se perdea în reverii și 'n contemplarea cerului și a mării. Venea întot-de-auna pe același loc. Vântul și norii, n'o spăimîntau nici valurile mari când marea era agitată. Numai când ploua, nu venea, și atunci, în seara aceea, și a două zi până o vedeam, eu umblam ca un nebun. Mă deprinsesem s'o ador de departe și să 'i cerșese o privire din imperiul albastru al ochilor ei, cum ai cerși în genunchi milă mamei Domnului zugrăvită pe icoane din părete. Eram și eu în toate zilele, la venirea ei, nelipsit de la locul meu pe stîncă. O așteptam, o priviam, o adoram, o studiam, îi învățam mișcările, îi prindeam privirea, o numiam în gând: *enigma mea albastră*. T-o părea curios; dar eu eram mulțumit în felul meu. Nu vorbiam nimanui de ea și nici nu prea venea lume în locul acela ca să ne turbure. Unde în primele zile îi cunoșteam pe ochi mirarea că mă găsește tot în același loc, cu timpul însă se deprinse și ea să mă găsească acolo, ca ce-va natural și mă saluta, la venire ca și la plecare, cu câte o privire lungă, blîndă și dureroasă.

„Câte odată o auziam suspinînd, câte odată o vedeam plîngînd. Plîngea în tăcere, dar cu lacrimi mari, pe cari câte odată o rază răzleată a soarelui pe moarte le prefăcea în boabe scumpe, lucitoare... Și așa fără nici-o schimbare, treceau zile după zile, se scurse lung timp... Dar și răbdarea mea avu sfîrșit, și într'o zi m'apucăi de-i scriseri o scrisoare lungă, în care îmi pusesem toată inima, cum mă pricepeam mai bine. Cu vre-o oră înainte de venirea ei, mă coborâi la mare și pusei scrisoarea pe stîncă unde avea ea obicei să șează. Pe plic, scrisesem: *Enigmei mele albastre*.

„...Și ea veni... văzu plicul, îl luă ceti adresa, se uită în toate părțile, la mine care eram ca tot-de-auna la locul meu, întoarse de câteva ori plicul în mâini, apoi

se puse jos, îl rupse, scoase scrisoarea și prinse a o citi.

„Inima îmi bătea ca nici-o altă dată, picături de sudoare îmi brobonaseră fruntea, tremuram de nerăbdare și nesigurantă. În poziția în care ședea, îi vedeam perfect profilul, și 'mi încordam privirea pentru ca să prind cea mai ușoară tremurătură a mușchilor feței ei și după asta să judec impresia ce 'i face scrisoarea. După ce o isprăvi de citit toată, privi o clipă în spre mine și prinse apoi a o reciti din capăt. Când ajunse iar la sfîrșit, o strânse binișor, o puse la loc în plic, se mai uită la adresă, rămase cate-va clipe gînditoare, apoi deschise cartea și ascunse plicul în ea.

„Nerăbdarea și nesiguranta mea atinseră culmea. Pe fața ei cetiam o nehotărare și o luptă grozavă sufletească: dar de odată, o vazui ridicându-se din loc. Iși luă de jos umbrela, își așeză pălăria pe care vântul i-o dăduse pe o parte și hotărâtă, veni drept spre mine. Mie îmi pierise tot sângele din obraz. Mă sculai repede în picioare și mă răsamai eu spetele de-o stîncă.

„Ea se opri aproape de mine și mă privi drept în ochi cu o privire care îmi răscoli tot sufletul, o privire ce nici-odată n'o voi uita!

O lacrimă îi se ivi prietenului meu la colturile genelor. O șterse repede cu mîna și urma:

— „Tu mi-ai scris? — mă întreba ea încet de tot și cu un accent de nețarmurită durere în voce.

— „Da — răspunsei eu mecanicește.

„Ea tăcu din nou și mă privi din nou lung în ochi; apoi mă întrebă iar:

— „Și pe tine te cheama Dorin?

— „Pe mine.

„Iar tacere lungă.

— „Să ședem jos Dorine. Vino de șezi aici lîngă mine.

„Făcui cum îmi spusese — fără sămi dau seama, și așa fi făcut, de sigur, ori-ce mi-ar fi zis să fac.

„Ea scoase din nou scrisoarea mea din carte, o desfăcu și o reciti; apoi o strânse iar.

— „Și mă iubești, Dorine?

— „Mai mult ca pe ori-cine în lume — îi răspunsei, mai recapatîndu-mi siguranța — mai mult ca pe mine, mai mult ca pe norocul meu!...

„Ochii ei se umplură de lacrimi, lacrimi mari, ce 'i alunecară, una după alta, pe obrazii de-o albeață fermecătoare.

¹⁾ Vezi No. 9 pe Noembrie

„Eu devenisem cu totul stăpân pe mine. Îi luai o mână într'a mea.

— „Dar tu nu mi-ai spus încă cum te cheamă — îi zisei.

— „Stella — îmi răspuse ea printre lacrimi.

— „Ei bine, Stella, de ce plângi? Te face iubirea mea să plângi?

— „Mă face prea fericită — îmi răspuse dânsa.

„Și am rămas așa, tăcuți, ea cu ochi în lacrimi, eu cu mâna ei — o mână moale, mică și albă ca și fața — într'a mea, un timp îndelungat.

„Când își scoase mâna din mâna mea și se ridică să plece, întunericul amenința firea și pe cer rupturi de nori alergau în bătaia vântului.

— „Ne vedem și mâini, Dorine, nu-i așa? — mă întreba dânsa, întinzându-mi dreapta.

— „N'ași mai putea trăi o zi fără să te vad — îi răspusei, strângându-i cu iubire mână gîngășă și micuță.

„Ea suspină și plecă iute, iar eu mai rămasei în loc, atîta cât mai putui zări palăria-i albind în depărtare...

„A doua zi ne întelnim iar.

„Stella îmi paru mai palidă încă de cât în ziua precedentă; ochii, frumoșii ochi, îi erau plânși. Un zâmbet ușor, care-i îndulcea melancolia întregii fețe și durerea sufletească ogîndita în ochi, îi flutura pe buze.

„Îmi strânse mâna cu caldura.

— „Nu vrei să ne primblăm mai bine de cât să ședem? — mă întreba.

„Îi răspusei că sunt gata să-i fac totul pe plac și o luaram încet de-a lungul țărmului, alături și tăcuți.

Îmi amintese de parcă ar fi acum, că afară de câți-va pescari ce se munciau să traga o barcă de pe mal în apă și un tătar ce cauta antichități prin prund, nu mai era nimeni pe țărm, nici înaintea și nici îndărătul nostru. Nu era vânt și afara de murmurul mării liniștite, nici-un șgomot nu turbura pacea ce domnea în jurul nostru.

„Stella avea privirea pierdută departe peste mare... Printre gene îi tremurau două lacrimi mari...

— „De ce plângi mereu, Stelluța mea? — o întrebai într'un târziu. O vedeam că suferă și durerea ei mă durea cumplit pe mine. M'ași fi sacrificat bucuros numai ca s'o scap pe ea de suferință.

— „Pentru că mă iubești — răspuse dânsa și nu căuta să șteargă cele două lacrimi ce se desprinseseră dintre gene și i alunecau încetisor pe obraji în jos.

— „Și pentru asta plângi?

— „Și pentru că te iubesc și eu!...

— „Dar atunci ai trebui să fi bucuroasă în loc să plângi! — strigai eu, în culmea fericirii.

— „Ești copil — îmi răspuse dânsa și și acoperi ochii cu batista.

„Când o depărtă, aceea era udă de lacrimi.

„Nu 'ndrăznii s'o întreb mai mult, deși mi-era inima îndurerată peste măsură, și ast-fel ne trecu și seara aceea.

„...Și ne întâlneam în toate serile. Une ori venea și ziua, după ce mi anunța aceasta din ziua precedentă. N'am întrebat-o nici-odată cine e, de unde e, nici cum o mai cheama. Îmi ajungea să știu că o cheamă Stella; că are ochii cei mai frumoși din lume, adăpostiți sub două arcuiri de sprâncene negre și dese; că are o față albă ca de marmoră și buze roșii ca carminul; că e bună ca un copil și mă iubește, cum își iubește viața — cum obișnuia singură a-mi spune.

„Și mult timp ne trecu ast-fel. Ne iubiam, ne alintam, dar nici-odată nu vorbiam de viitor. Când vream s'o fac, pe ea o podideau lacrimile și atunci schimbam vorba... Dar, toate iau sfârșit! Într'o seară, Stella veni la întâlnire, mai tristă și mai plînsă ca 'ntot-de-auna.

— „Ce ai, Stelluța mea albastră, comoara mea? Ce 'ți-e? — o întrebai îngrijat.

„Ea mă privi în ochi, cu una din acele priviri, ce-mi răscoleau până 'n adâncul sufletului.

— „N'o să ne mai vedem de-acum, Dorin al meu — îmi răspuse apoi, așa de încet, că abea o 'ntelesai. Și cum eu rămăsei ca de piatră, ea adăuga trist:

— „Nici-odată!

— „Dar nu se poate una ca asta! — strigai eu venindu-mi în fire — e peste putință!

— „Măine dimineată plec — zise ea.

— „Voi pleca cu tine!

„Ea surâse trist:

— „Ești copil!

„Eram dezarmat. Nu știu de ce, dar cu vorba asta, mă dezarma 'ntot-de-auna. Mă deprinsesem, ce 'i dreptul s-o ascult ca un copil și, îmi era într'adevăr superioară la judecată, ca și la toate.

„Ne așezară jos pe o stâncă și ne adâncirăm în gânduri... Și noaptea ne găsi tot tăcuți și îngândurați.

„Cea dintâia care se trezi, fu Stella.

— „Știi că e timp să ne despărțim? Îmi zise ea.

„Ridicai capul.

— „Pentru tot-de-auna?!...
— „Pentru tot-de-auna!...
— „Si vei putea trăi fără mine?
— „Trebuie!...
— „Dar unde anume pleci? Măcar atât să știu!...
„Ea ezită o clipă; dar apoi zise hotărâtă :
— „Mă doare mult iubitul meu; dar nu pot să ți-o spun...
— „Cum? strigai eu, nici atât?!... Și zicii că mă iubeai?!...
— „Dorin!... atât fu ea în stare să sbucnească; apoi lasă să i cadă capul pe umărul meu și izbucni într'un plâns sfâșietor.
„Nu mai știam ce să fac.
„Noaptea se lasase neagră, nouri acoperiau cerul și era liniște.
„Într'o pornire de durere fără margini, și de neînfrântă și nebună dragoste, prinsei în mâini capul acela frumos, peste fire de frumos, și l'acoperii de sărutări fierbinți. Ii sărutam obraji; fruntea; ochii, ochii aceea albaștrii de înger, îi sorbeam lacrimile!...
— „*Enigma mea albastră* — îi strigai — Steluța mea ruptă din ceruri! Vei putea tu sta departe de mine?!... Nu ți se va sfâșia inima de durere?!...
— „Inima — zise ea pierdută — *inima!* Iată Dorine de ce trebuie să mă uii. Inima aceasta, care bate toată pentru tine, din prima clipă când te-am zărit, inima aceasta e o *inimă bolnavă*, care nu mai are s'o ducă mult!... Și tu ești tânăr, ești *copil*, trebuie abia să trăiești... Uită-mă Dorine, uită-mă și iartă-mă că te-am făcut să suferi... n'am vrut, mi-am dat toată silința sa'mi astâmpăr inima bolnavă, dar n'am putut... iartă-mă!... Iartă-mă, Dorin al meu, din dragoste te-am făcut să suferi!...
„Își ascunse capul în mâini și plânse, plânse în hohot, ca un copil... și am plâns și eu, am plâns mult și dureros ca și dânsa...
— „Am stat prea târziu — zise ea după o vreme — vino — și se ridică. — Condună până în stradă.

„Am mers alături de ea și n'am vorbit nici-unul. Când am ajuns în strada goală și rău luminată lângă mare, ne oprirăm. Ea respira greu și i auziam bătăile tari și repezi ale inimei.

— „Să ne despărțim Dorine — zise ea, câtând să pară stăpână pe sine și 'mi înținse mână.

„Când eu mă plecai peste mână aceasta ca s'o sărut, ea și-o retrase pe a ei, îmi luă între amândouă mâinile capul și mă sărută pe frunte.

— „Și acum — îmi zise ea cu vocea muțată — rămâi cu bine Dorin al meu!... Fii fericit... și... nu fi *copil!*... Uită!...
„Îmi apăsă ce-va cu silă în mână și dispăru în întuneric. Am stat mult timp locului ca o stană de piatră. Când mi-am venit în fire, simțiam că inima mi se sfârșește de durere; dar nu mai putui să plâng. M'am apropiat de un felinar ca să vad osiectul ce Stella mi'l dăduse: era un medalion mic de aur. Il deschisei și găsii înăuntru fotografia ei și o șuviță din părul ei de aur.

„M'am zvărcolit în pat toată noaptea aceea, fara a putea închide un ochi. A doua zi, până târziu în noapte, am ratăcit pe țărmul mării, și multe, multe zile încă de a rândul; dar în zadar. Am călătorit, am căutat, am cercetat, toate degeaba!...
„Atata mi-a dat Stella și atata mi-a rămas de la ea.

Zicând acestea, Dorin își deschise haina de la piept și scoase de acolo un mic medalion legat de un șnur.
Fiindcă era întuneric, el aprinse un chibrit și deschizând medalionul, văzui o șuviță de par auriu și fotografia unei fete tinere, ce merita cu drept cuvânt numele de *Stella*.

Dorin sărută cu evlavie fotografia, închise medalionul și l'ascunse din nou în sân.

— Asta e povestea iubirei mele — încheia el și, după tremurul voci, crezui să recunosc că plânge.

— Intoaurem? — întreba barcagiul scuturându-și luleaua.

— Da — răspunse Dorin și trecu la cârmă. Barcagiul înfașură pânza, se puse la rame și luarăm drumul spre port.

F. DAVID-BACAU

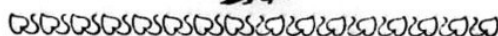

ZĂPADĂ

(Alfred de Vigny)

...Și cită fericire-i, să stai s-ascuți povești
 Povești de îndrăgire, din vremea de demult
 Când cu zăpadă albă, pământu-i așternut
 Și desfrunzite ramuri, prin geam de mai zărești
 Când vezi c'un ploș se 'nalță cu fruntea până'n nor
 Și 'n manta cea albă întreg e'nvăluit
 Când totul în natură e trist și amorțit
 Și numai un corb, prin aer, se leagănă ușor.

DIM. C. ZAVALIDE

IN FAȚA VIEȚII

Maxim Gorki

În fața vieții atât de aspră, stăteau doi oameni, cari erau nemulțumiți de ea. La întrebarea: „ce așteptați de la mine?” răspunde unul cu o voce apăsată:

— Pe mine mă revoltă groaza promisiunilor tale, spiritul meu cată în zadar scopul vieții și sufletu-mi este plin de indoli întunecoase. Conștiința mea îmi spune că „omul este ființa cea mai bună din toate creațiunile“

— Ce voești de la mine? întreba viața lipsită de suferință.

— Noroc.

Pentru norocul meu este necesar ca să pronunți sufletului meu două cuvinte, unul „voiu ține cu tine“ și altul „tu trebuie“.

— Să dorești, ceea ce tu trebuie să dorești pentru mine, răspunde răstit viața.

— Nu voiu să jertfesc pentru tine răspunde omul. „Voiu să fiu stăpânul vieții și trebuie să suport oare greutatea legilor sale?”

Pentru ce?

— Spune-o mai simplu, zise al doilea, de la care viața stătea mai apropiată.

Cel dintâi urmă fără ca să ia notă de vorbele camaradului său.

„Voesc să am libertate, să traiesc în liniște cu dorințele mele și voiu să fiu încă din spirit de Salorie servitor fraților și cunoscuților mei. Nu voiu să fiu o piatră a

societății, pe care ea o așează unde vrea. Ei sunt un om, sunt spiritul, sunt muncitorul vieții, trebuie să fiu liber.

— Oprește-te spuse viața răzând puternic:

— ai vorbit de acum prea mult și tot ce vrei să zici mai departe, 'mi este cunoscut.

— Vreau să fiu liber.

— Tu zici! Cine te oprește?

— Luptă cu mine, învinge-mă, fi stăpânul meu, și atunci îți voiu deveni sclav. Însă trebuie să ne luptăm.

Ai tu putere ca să susții lupta cu mine, pentru libertatea ta? da? Ești de ajuns de puternic pentru această luptă? și te bizui în deajuns pe forțele tale?

— Vorbește „mai tare, nu te tângui“ spuse cela-lalt.

Și cel dintâiu urma: Voiu să mă îngrași din răsbunarea ta. O lasă mă macar să gust norocul,

Viața începu iarăși cu un râs sarcastic:

— Spune-mi: când tu vorbești, ceri sau preținzi?

— Eu cer, răspunde ca un ecou omul.

— Tu ești ca cerșetorul obicinuit cu pomană, însă dragul meu trebuie să-ți spun, viața nu admite cerșetori. Și mai știi încă ce-va: Cel ce cere libertatea, nu roagă, își ca singur darurile mele.

...Însă tu, tu nu ești mai mult de cât sclavul dorințelor tale. Liber este acela care are puterea să respingă toate dorințele și săși implinească una singură. M-ai înțeles?

— Hai cara-te de aici.

El o pricepu, ca un câine se așeză la picioarele vieții lipsită de suferințe, ca să prinda liniștit fărâmiturile de la masa ei.

Atunci priviră ochii fără culoare ai vieții, plâpânde — pe cela-lalt om — acesta avea o figură aspră însă bună.

— Și tu ce ceri?

Eu nu cer, însă pretind.

— Ce?

— Unde e dreptatea? Dă-o încoa! Toate cele-lalte le vom lua mai târziu, mai întâiu trebuie să am dreptatea.

Am așteptat deajuns, răbdând am așteptat, duc o viață muncitoare, fără de casă, fără de lumină. Aștept.

— Ei, de acu e deajuns.

— Unde e dreptatea ?

Și viața îi răspunse fără durere!

— Ia-o !

M. A. RENERT

CRONICA ȘTIINȚIFICĂ

Studiu asupra Gudronării șoselelor sau mijloacele pentru combaterea prafului și noroiului drumurilor — de Inginer Opran Potărea.

D-l Inginer Potărea din Pitești e o reputație stabilită la noi în domeniul științei. D-sa ne a mai dat privilegiul în trecut să ne ocupăm de lucrările sale științifice.

Așa cu plăcere ne amintim de conferința sa „Știința ca Ghid al progresului” ținută în ziua de 14 Martie 1903 la ateneul liceului din Buzeu și publicată într-un volum de 132 pagini—despre care ne am ocupat la timp.

Acestei lucrări de mare însemnatate i au urmat două alte volume și anume: *Val-kiria* poem dramatic și *Mireille* tragedie, ambele traduse din franțuzește, din cetirea cărora am putut deduce, că puținele ore libere de care dispune tânărul, dar luminatul om al științei, le întrebuințează cu folos pentru progresul patriei.

Motivul ce a determinat pe D-l Inginer Potărea să dea publicității ultima sa lucrare originală îl găsim chiar în poscriptum din cartea sa: „Cărticica aceasta, zice D-l Potărea, „este pornită din simțământ umanitar și patriotic.

„Ar fi de dorit să se întreprindă și la noi — „Lupta contra prafului și noroiului stradelor“ prin constituirea unei ligi centrale, cu aceeași menire ca cea din Franța, care să aibă sucursale în fie-care capitală de județ și care încă, prin subscripții pub-

lice și oferte, să dispună de un fond, cu care să sprijine și materialmente unele încercări de gudronare.

„Sunt și la noi administrațiuni pline de răvnă pentru binele comun și generoși particulari, cari să dea concursul lor pentru sporirea unui atare fond, menit să lupte contra unui flagel ca praful, care seceră mii de vieți, înainte de vreme, fără să o bănuim.“

Din cele citate mai sus, reiese nobila intențiune a distinsului nostru colaborator, care în paginile lucrării sale expune în mod științific și amanunțit diferitele sisteme asupra gudronării șoselelor sau combaterii prafului, încercările reușite făcute de diferiți ingineri în Franța cum și rezultatele salutare relative la igiena publică.

Cartea e prevăzută cu 7 planșe cari reprezintă diferite aparate perfecționate cu privire la tehnica sistemului.

Cităm capitolele din cartea D-lui Inginer Opran spre a se vedea însemnătatea ei cea mare:

1) *Drumurile din punct de vedere constructiv și al formării pulberii și noroiului.*

2) *Inconveniențele pulberii și noroiului.*

3) *Pulberea din punct de vedere igienic.*

4) *Paliative contra pulberii și noroiului.*

5) *Din istoricul cronologic al încercărilor de a împiedica formarea pulberii și usarea timpurie a șoselelor.*

6) *Materialele întrebuințate în scop de a înlătura pulberea și noroiul drumurilor.*

7) *Operațiunile pe cari le comportă acoperirea șoselelor cu o îmbrăcăminte impermeabilă de gudron.*

8) *Restabilirea circulației pe șosele gudronate.*

9) *Reîncărcarea șoselelor pentru gudronare și după gudronare.*

10) *Cheltuielile cu gudronarea șoselelor pe m² de suprafață.*

11) *Și cheltuiala cu petrolizarea șoselelor pe m²*

Gudronarea șoselelor la noi, incheie D-l Potărea, ar veni în avantajul circulației,

salubrității publice și ușurării finanțelor statului, județelor și comunelor, mai târziu.

Deja încercările au început prin D-I Inginer Șef G. Popescu din serviciul hidraulic pe șoseaua Giurgiu oraș — port și actualmente se continuă înca gudronarea începută pe șoseaua Kiselef în București cu concursul Comunei și al Ministerului Lucrărilor Publice.

Salutăm cu tot entuziasmul lucrarea D-lui Inginer Potârca, pe care cei dintâi ne am permis a o anunța publicului ca pe o veste bună în domeniul științei și i urăm isbânda desăvârșită în lucrările sale viitoare.

PETRU VULCAN

DAREA DE SEAMĂ

a Comitetului instituit în Constanța, pentru ajutarea veteranilor stabiliți în Dobrogea și sătenilor lipsiți de mijloace.

Report lei 4.356 bani 70.

In lista No. 101. Incredințata d-lui Comandant Comp. 5 Subsistență, Constanța, au subscris:

Cap. Baleanu Dumitru 3; Sub L-t Ionescu Pavel 1; Serg.-Maj. Gheorghe Tatoi 1; Sub. Lt. Georgescu Niculaie 2. Sub of. Ad. Georgescu Marin 1.50; Caporal Sava Nicolae 50 bani; Sold. fruntaș I. C. Ţoneiu 50 bani;

Total lei 9.50

In lista No. 126. Incredințată D-lui Comandant Reg. 7 Calarași, au subscris:

Lt. Col. Elefseny 2; Veterinar Cap. Ion Zamfirescu 2; Cap. Dimitre Petrescu 2; L-t. D. Grigorie 5; L-t. Toderita 1; Sub. L-t. J. Ciulic 1; Sub. L-t. Grahosky 1; Sub. L-t. Metz 1; L-t. Dumitrescu 1; D-r. Barbulescu 1; L-t. D. Baltărescu 1; L-t. O. Gurtard 3; L-t. Perțișanu 2 Cap. Seclu 2; Sub. L-t. Constantinescu 1.

Total lei 25.40

In lista No. 163. Incredințată Bat. 5 Vânători, au subscris:

L-t. C. Antoniu 1; Sub. L-t. Sotir 1; Sub. L-t. Zaharescu 1; Cap. Nasturel 2;

Sub. L-t. Gheorghiu 50 bani; Sub. L-t. St. Ionescu 1; Cap. Cally 1; Cap. Tarcusanu 1; Sub. L-t. Stănescu Alex. 1; Sub. L-t. I. Ciullei 1.

Total lei 10.50

In lista No. 169. Incredințată Reg. Tulcea No. 31, au subscris:

L-t. Colonel Ianculescu 2; Maior Gaisseanu Panait 2; Cap. Racovița Ion 1.

Total lei 5

In lista No. 203. Incredințată Domnului Comandat al Regimentului Olt No. 3, au subscris:

Maior Radovici 1; Maior Theodorescu 1; Maior Stătescu 1; L-t. Bendescu 1; Cap. Paulian 1; Ad. cl. I. Constantinescu Ion 1; Ad. cl. I. Theodorescu Alec. 50 bani L-t. Slăvescu 50; Doctor Dimitriu 1; Michailescu 50 bani; L-t. Bratovoiescu 50 bani; Sub. L-t. Iulian 50 bani; L-t. Tănăsescu Dumitriu 1; L-t. Bucică Petre 1; Cap. Poșulescu 1; Cap. Lucasevici 2; L-t. Mavrodin 1; L-t. Vasiliu 1; Serg.-Major Al. Th. Ursulescu 1; Serg.-Major Marinescu 1; Cap. M. Antonescu 1; L-t. D. Popilian 1; Serg.-Major Genea Stan 1; Serg.-Major I. Petrescu 50 bani; Serg.-Major R. Marinescu 50 bani; Serg.-Major I. Nicolescu 50 bani; Serg.-Major A. Baldovinescu 1; Sergeant Zacharia 50 bani; L-t. A. Altinovic 50 bani; Sub. L-t. Jugureanu; 50 bani.

Total lei 26.50

In lista No. 209. Incredințată D. D. Gherasim Saferim, au subscris:

Episcop. Gerasimu al Romanului 10 lei; Iconom C. Eftimie 2; Gr. B. Dăsculescu 1; Diaconul Gh. Costea 1; Iconom. Gh. Manoliu 1; Protosing. Har. Mircea 1; Iconom Ilie Gavrilăscu 1; Iconom. V. Ionescu 1; Sachel V. Lazăr 1; Preot D. Grigoriu 1; Preot P. Didilescu 1; D-l. P. Lazărescu 1; Preot I. Georgescu 1; Preot Gavr. Mitru 1; Preot. V. Chiriac 1; Preot. Gr. Dragan 1.

Total lei 27

In lista No. 210. Incredințată D. D. Dr. Pimen Episcop, au subscris:

Pimen al Dunării de jos 10 lei; Arhiepiscop N. Muntea 3; Gavriel Parvu 2; Preot N. Gh. Gâdei 2; Pratos. Visarian Nicolay 2. Arhid. D. Popescu 1; Icon. Ghe-

orghe Costin 2; Icon. Ioan Severin 2; Icon. Gh. Popescu 2; St. Arsic 1; Petru B'aiculescu 1; Diac. A. Constantinescu 2; Icon. Ștefan Balaban 2; Sachilar I. B. Mihailescu 50 bani; Părintele I. Calinianu 1; P.-r. Ec. Șt. Vărgolici 1; Pr. Perju 1; Pr. Ilie Ghughiușanu 50 bani; Preot Gabriel Stăncescu 1; Pr. Ionescu Independența 50; Pr. A. Tihau 1; Pr. M. Țigau 1; Pr. D. Popescu Sf. Vineri Galați 1; Pr. Gh. Buluc 50 bani; Pr. V. G. Vărgolici 50 bani; Pr. Ion Grigoriu 1; Pr. C. Patrîchiu 50 bani; Pr. Șt. Neofit 60 bani; Pr. Crihau 50 bani; Pr. Sui 1; Pr. I. Anghel 1; Pr. Gătuțescu 1; Lungulescu 50 bani; Pr. T. Dobra Chiviuleți 50 bani; Sach. Eem. Bogatu 50 bani.

Total lei 48.60

În lista No. 217. Încredințată D. D. Dr. Dionisie Climescu, au subseris:

D. Georgescu 50 bani; Pr. N. Voinescu 50 bani; Pr. Ilie Tănăsescu 50 bani; Pr. Sotir Vasilescu 1; Pr. Mantu Lopescu 2; Nicu I. Plăcintă 1; Pr. C. Ioniță 1; Pr. M. Banescu 50 bani; Pr. R. Nicolescu 50 bani; Pr. N. Popescu 1; Neculae St. Dobriță 1; Pr. D. Diaconescu 50 bani; Matache Georgescu 1; Pr. Gh. Serpoianu 50 bani; Pr. M. Dumitrescu 50 bani; Dionisie Episcop 10 lei.

Total lei 22.—

În lista No. 230 încredințată Onor. Societății de asigurare „Dacia”, a subseris 50 lei.

Total general lei 4580.—

(Va urma)

Veste bună către abonații noștri

Cu No. 11 și 12 pe lunile Ianuarie și Februarie 1906 cari vor apare unite de sărbătorile anului nou, incheiăm al 5-lea an de la aparițiunea revistei Ovidiu în Dobrogea.

Cinci ani de existență, în condițiunile excelente în care apare *Ovidiu*, nu e puțin lucru.

Căți și câte grupări literare în țară n'au încercat să ridice o tribună, un amvon de

unde apostoli artei să cultive frumosul și să predice cuvântul adevărului — însă nefericire, în fața nepăsărilor generale pentru propășirea literaturii naționale, preoții artei și au văzut în curând iluziunile spulberate, iar templele ce au încercat să înalte prăbușindu-se înainte de a fi luat ființă definitivă.

Ne subvenționați de nicăiri, dar înarmați cu un curaj ce ți-l da credința într'un ideal, nu ne am lăsat să fim ingenunchiați de vicisitudinile vremii. Ne am împotrivit cu tărie furtunilor și am condus la fie-care sfârșit de an expedițiunea noastră ideală cu succes la liman.

Iatăne în curând pașind pe drumul celui de al 6-lea an pe arena publicisticii în Dobrogea. Pentru noi izbânda aceasta e un titlu la care ținem mai mult ca la marele cordon al cutărui stat.

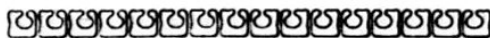
Dar izbânda aceasta din care noi ne facem un titlu revine în mare parte meritului acelora cari ne au sprijinit, vechilor noștri abonați al căror nume merită să fie pomenit la locul de cinstă *in cartea de aur*.

Și nu vom întârzia a o face publicând tot de odată și numele acelora cărora le am împărțit frumosul din sufletele noastre și ne au cauzat în schimb daune materiale, căci nu s'au indurat a ne respăta munca cinstită nici cu 6 lei pe an.

Nu purtăm pică pe acești oameni, dar ne doare gândul ca pot să fie așa de mici la suflet uni în cât să le lipsească cel mai elementar bun simț.

Speram însă că până la Decembrie numărul lor să se diminueze atât în cât cantitatea lor neglijabilă să nu îngândeze pe nimeni.

DIRECȚIUNEA.

A aparut în editura D-lui Nițeanu **Scene din viața Dobrogeană** de O. Tafrali.

Nuvele de Marie Lauthauser.

Pe apă de Tonegaro.

Caracterizarea partidelor noastre politice prin elesele de D-l I. Gavănescu, profesor universitar.

Recenziile acestor patru volume le vom publica într'un număr viitor.

GH. A. NASE

MEDGIDIA - GARA

MARE FABRICA DE LICHERURI FINE DESTILATE

de Trandafir, Portocale, Mentă, Benedectin
COGNACURI INDIGENE ȘI STREINE, JAMAICA, ROM

Tuică naturală de Prune de Pitești, Vinuri excelente de Odobești,
Cotnar și Drăgășani, Oțet, și toate produsele spirtoase se găsesc la
prima și renumita fabrică a D-lui Gh. A. Nase

CU PREȚURI UIMITOR DE EFTINE

Așa bunăoară se găsesc licheruri delicioase de portocale până la 90 b. litru.
Oțet natural până la 20 bani litru.

Am vizitat personal fabrica D-lui Nase la Medgidia și ne-a rămas o impresie neștearsă de modul aranjării, al ordinei și al curățeniei ce domnește.

Felicităm pe D-l Nase și-l rugăm să ne înzestreze și Constanța cu o sucursală cât de modestă a fabricii sale.

SPRE ȘTIINȚA

Administratorul Revistei „OVIDIU” și reprezentantul nostru pentru toate orașele din țară este D-nul TACHE ANTONESCU, bacalaureat.

LA BERERIA „REGALA“

Fraților GHEORGHIU

SE SERVEȘTE

CEA MAI EXCELENTĂ BERE DE OPLER

ȘI MÂNCĂRI RECI

Serviciul prompt și orchestra în toate serile

HOTEL CONTINENTAL

CEL MAI ELEGANT

Situat în centrul orașului îl recomandăm tuturor acelor ce vizitează Constanța.

DROGUERIE MEDICINALĂ

ALEX. I. HELDENBUSCH

CONSTANȚA

Strada Carol (sub Hotel Regal)

Asortată cu toate articolele acestei branșe ca: parfumuri, articole de toaletă, cauciucuri, seringi etc., se vinde mai eficient ca ori unde.

MARE DEPOSIT
DE

Vinuri Indigene și Tuică naturală

LA DOMNUL

G. RIZESCU zis BUCUREȘTEANU

Vinurile cele mai renumite și naturale de Odobești și Cotnari se găsesc numai la depozitul d-lor Frați Mihail și Vasile C. Cotta.

MARE DEPOSIT DE FĂINĂ

EFTIMIE A. RADU

CONSTANȚA

Strada Mangaliei No. 39

COFETĂRIA „LA FURNICA“

A DOMNULUI

PETRE POSTELNICU

E asortată cu cele mai delicioase bomboane și dulceturi.

ATELIER DE CHROMOTIPIE		ATELIER DE GRAMOGRAFIE
IN TIPOGRAFIE se execută ori-ce lucrări atingătoare de aceasta branșă precum: Broșuri, Teze, Circulări, Bilete de nuntă și de logodnă, Cărți de vizite, etc. PREȚURI CONVENABILE	TIPOGRAFIA „OVIDIU“ H. VURLIS CONSTANȚA No. 37, STRADA TRAJAN, No. 37 (ALĂTURI DE PREFECTURA)	IN LEGATORIE se execută ori-ce lucrări, precum: Cărți de Bibliotecă, Registre de Comptabilitate, Planuri și Hărți de pânză cu și fără lac, Cartonaje, etc. PREȚURI CONVENABILE